

SLOVENSKI SOKOL.

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKE ZVEZE.

ŠTEV. 12.

V LJUBLJANI, 25. DECEMBRA 1909.

LETO VI.

Sokolskim vaditeljem!

(Predavanja izobraževalnega odseka za vaditeljski tečaj Č. O. S. 1908.)

(Konec.)

3. Jedro govora. Tudi tu kratki stavki. Razlaga. Utemeljitev. Postopno drugo za drugim.

4. Zaključek. Na koncu: Spojitev razlage v eden, dva stavka.

IV.

Priprava. Kratke nagovore si sestavimo v glavi, ali pa si postop načrtamo z nekoliko gesli. Ali pa si napišemo ves govor in se ga naučimo na pamet.

Načrt. Začetnik mora tako delati, dokler se ne nauči govoriti brez priprave. Najprvo napiše načrt. Prebere si ga naglas, kakor bi že govoril. Pri tem se pokažejo nedostatki.

Piljenje. Zlasti v razporedbi besedi. Pozor na glagole. V češčini (slovenščini) ne sme glagol nikdar na konec, temveč takoj za osebek. Stavek mora imeti spad in celota mora imeti spad. To dosežemo s pravo stavbo govora. To se pravi: stavek in govor morata od začetka do vrhunca imeti naraščajočo stavbo in s tem tudi učinek. Ta vrhunec je pri kratkih nagovorih malo pred zaključkom, nekako na koncu tretje četrtine ali četrte petine. Po tem vrhuncu sledi nagel, jasen in jednat zaključek:

To je torej vnanje ogrodje spada, teorija padnosti in učinkovitosti, zahtevki vnanje stavbe. Uspeh te stavbe je odvisen od kakovosti tvarine in od njene prikladne porabe.

Dobra tvarina: Stvar, ki jo jasno znamo, ki smo jo prebavili in prečutili, ki vanjo verujemo sami.

Učenje na pamet. Popravljeni nagovor preberemo še enkrat in se ga naučimo na pamet. Ne po stavkih, ne celo po koscih stavkov, temveč kot celoto in vedno naglas.

Berimo počasi in zapominjajmo si postop misli, dalje postop stavkov in šele potem postop besedi.

Potem poskusimo predavati na pamet, držeč v roki načrt. Ako ne vemo dalje, pogledamo na papir. In tako nadaljujemo, dokler ne znamo govoriti vsega govora brez papirja.

Predavanje. S tem še nismo pri kraju. Ko spomin ovlada besede, brusimo predavanje. Predavanje obstoji v menjavanju poudarnejšega in manj poudarnega naglasa. Poudariti je najvažnejše besede. Zaključek govorimo vedno s povzdignjenim glasom. Poudarka moremo dati bodisi s hitrejšim, bodisi s členjenim govorjenjem. S pospešenim vnemamo, vplivamo na čut, s počasnejšim in členjenim dosegamo boljše razumevanje pri poslušalcu, učinkujemo na razum.

Pri predavanju se postavimo trdno, nekoliko razkoračno, ali pa se opremo na lahko za levo roko ob mizo ali v telovadnici ob orodje. Z desnico podkrepimo poudarek važnih mest.

Pomočki. Po ogovoru: „Bratje!“ preglejmo z očmi poglede poslušalcev. S tem pogledom zamičemo njih pozornost in dobimo časa, da se zadnjič zavemo postopa misli in stavkov. Potem pričnemo z jasnim, določnim glasom, docela počasi. Z desnico si pomagamo le izjemoma, na najpoudarnejšem mestu. Preveč mahati z roko je pretirano igralsko ali smešno.

Prisotnost duha. Ako ne zaupamo svojemu spominu, imamo v levi roki načrt, prepisan na čisto, čitljivo, razdeljen v odstavke po miselnih odstavkih. Glavna mesta in glavni pojmi se podčrtajo z barvnim črtnikom, da takoj, z enim samim pogledom, najdemo nadaljnjo zvezo. Ako govornik zajecija in celo še nervozno išče nadaljevanja na svojem papirju, izgubi glavo, govor, učinek in vtisk so smešni in mučni.

Prereči se, rabiti drugo besedo ne škoduje. Ne popravljajmo se, trudeč se reči prvotno besedo.

Za vadbo govornika je važno, mnogo brati pesmi (naglas), dobre govore (naglas!) in sploh dobro izvirno leposlovje, obiskovati gledališča in poslušati dobre govornike.

V. Seja. Na občnih zborih, v sejah odborovih in vaditeljskega zbora, pri razpravah ni časa za pripravo. Tu je treba govoriti takoj. Tukaj prospeva izurjenost govornikova. Ali tudi začetnik se more brez bojazni udeležiti razprave, če ohrani mirnost in prej naznačeni postop. Poglavitno se mora zopet zavedati, kaj hoče reči.

To se tiče glavno občnih zborov in razpravnih sej. Nasprotno v delovnih sejah (seja odbora, vadit. zbora i. t. d.) govorimo brez uvoda, stavek poleg stavka, brez sestavljanja, čim kraje in stvarneje, tem bolje. Ničesar po drugem ne ponavljajmo, ne recimo: Hočem le reči . . . ali: Dovolite mi nekoliko besedi . . . To je v delovnih sejah le potrata časa.

Predlogi: Predlog je običajno posledek govora, to, kar smo nazvali zaključek, posnetek.

Pred predlogom je torej razlaga.

Po ogovoru „Bratje!“ se skličemo na prejšnje razpravljanje in potem povemo, kaj si mislimo in hočemo — razlogi — nakar končamo s tole vedno enako parlamentarno formulo:

Iz teh razlogov predlagam:

Občni zbor skleni: Bodi . . .

Na ta način si prihranimo takoj en „da“, ki ga je treba tudi pozneje, in s ponavljanjem se stavek komplicira in postaja nejasen.

Izjava. Dajemo jo v imenu velikega števila bratov, in je navadno poprej spisana.

Zadošča kratek uvod, nakar preberemo izjavo.

Vprašanje. Pojasnimo stvar in v zaključku vprašajmo.

Polemika. Izberimo in zaznamujmo si to, s čimer se ne moremo strinjati, in uredimo eno za drugim. Najbolje je, da začnemo vedno na ta način:

Ne morem se strinjati s tem, da — ker

Ni pravilno, da — ker

Ni resnica, da — ker

ali:

Brat X. je rekel, da . . . To ni tako, ker . . .

Ko smo pretresli vse momente, posnamemo (če treba) še enkrat svoje ugovore in končamo z razlikujočim se predlogom. Temu tu ni treba utemeljevanja, ker je obseženo že v polemiki sami.

Ali pa, če branimo že stavljeni predlog, ponovimo svoj prvotni predlog.

Polemika naj bo kratka, rezna, jedrnata.

Ne razburjajo naj nas besede nasprotnika, temveč vnema naj nas stvar, za katero gre, na bistvo pazimo. Postranske ugovore pustimo in omejimo se na glavne.

Predavanje. Daljša razprava je o določeni tvarini. Treba je skrbne pismene priprave. Tudi tu imamo uvod, jedro in zaključek. Začetniki učite se izrazito brati tuja, gotova predavanja. Pozneje berimo svoja predavanja in naposled predavajmo na pamet. Potem predavanje prehaja v govor.

Želeti je, da bi bil vsak vaditelj dober govornik. Toda treba to ni. Zadostuje, če zna v vseh okolnostih svojega posla in sokolskega življenja izpregovoriti dostojno in jedrnato. To je tudi namen tega navoda.

A. Nagovori v vrsti.

Kršenje discipline.

Uvod. Nerad in žalosten govorim te besede.

Jedro. Prostovoljna je naša vez, prostovoljna naša disciplina. Kdor jo krši, ne spoštuje samega sebe. Ne spoštuje tudi ne bratov; naši stvari škodi in jemlje nam veselje nad uspehom našega dela.

Tako delaš ti, brate. Prosim te zatorej danes pred vso vrsto: varuj disciplino kakor drugi, vrši svojo dolžnost. Sicer poprosim br. načelnika, da te odstrani iz naše vrste.

Zaključek. Ne izganjam te, ali brezpogojno zahtevam, da vršiš svojo dolžnost in da ne kršiš več discipline.

Pozdrav telovadca v vrsti.

Uvod. (Glej odst. III.)

Jedro. Sokolstvo hoče vzgojiti močan narod, močan in zdrav na telesu in duhu. Zato mora biti močan in zdrav vsak posameznik. Na to smeri naša vzgoja. Ta vzgoja se začneja v vrsti. Bratje smo, v vrsti pa smo še bolj bratje. To je naša najožja vez.

Zaključek. Pozdravljam te zategadelj srčno v naši vrsti. Ne boj se, pogumno k orodju in name pozor in na ostale brate. Veselo, brez strahu in igraje nas doideš in morda tudi prekosiš. Pa porečeš: Povsod dobro, najbolje v Sokolu. Na zdar!

B. Nagovori pred dvoredom.

Navodila za javno telovadbo.

Uvod. (Glej odst. III.)

Jedro. Danes pojdi vsakdo hitro v posteljo in dobro se nspi. Vstani navsezgodaj, umij se z mrzlo vodo in preglej še enkrat svoj slavnostni in telovadni kroj. Da ni niti nedostatka niti madeža na njem! Tekmovalci pa bodite točno ob 7. zjutraj na svojem mestu. Ob 10. dopoldne se začne izkušnja. Vsakdo imej pamet in spomin skupaj, da se ne bodo pehali vsi radi nekaterih razmišljencev. Izkušnja naj gre gladko, kakor pri zletu. Po izkušnji razhod. Vsakdo se podvizaj s svojim obedom. Točno ob $\frac{1}{2}$ 2. vse na zbirališču v brezhibnem kroju. Ob 2. izide izprevod. Pozor na korak in uravnava četverostopov. Ne koketirajte okoli. Glejte bistro in veselo! Ste junaki. Na telovadišču izvedemo navežbane redovne vaje. Pozor, kdaj se prične gibanje na moje povelje in kdaj šele na povelje četnikov. I. t. d.

Zaključek. Bratje! Zahtevam od vsakega, da popolnoma natančno izpolni ta navodila, ne zase, ampak za čast društva (za čast župe) in vsega Sokolstva. Na zdar! Razhod!

Spomin. (Jindřich Fügner.)

Uvod. (Glej odst. III.)

Jedro. Jindřich Fügner je bil drugi izmed obeh ustanoviteljev Sokolstva. Hipoma je razumel Tyrševo misel. In z vsem svojim življenjem je za večne čase uresničil pravzor sokolskega značaja. V njem imamo ideal Sokola, ali obenem dokaz, da se ta ideal da uresničiti v življenju, da je vsakemu izmed nas mogoče dospeti k temu idealu. Ali vsaj se mu jako približati. Tako je postal Fügner drugi ustanovitelj Sokolstva: Kar je stvoril genius Tyrš v svoji glavi kot ideal, to je Fügner udejavil.

Bil je trgovec in je po svoji premožnosti pripadal takozvanemu „boljšemu razredu“. In vendar je poglobitna poteza njegovega značaja prava demokratnost. On je uvedel bratstvo v Sokola v času, ko je špisarsko kastovstvo vladalo celo družabnost. In to bratstvo je eden izmed temeljev našega sokolskega bitja, eno med skrivnostmi, ki pojasnjujejo naše uspehe, eno izmed posvečenj, radi katerih je naša stvar tako vznesena in velika.

Fügner je obenem pravzor požrtvovalnosti. Kakor bajka se glasi v našem presebičnem

času, da je Fügner žrtvoval celo svoje premoženje, da oskrbi praškemu Sokolu lastno telovadnico. Vse je žrtvoval, dokler ni izkrvavel . . . Kako malo se zahteva od vsakega izmed nas, če se primerjamo Fügnerju! Kako lahko je izpolniti to mero požrtvovalnosti, ki je nam odmerjena!

Vzemite življenjepisa Fügnerjev in berite v njem. Spoznate še mnogo svetlih strani in postava tega moža se vam pokaže še krasnejša in vznesenejša. Spoznate, kako je bil preprost in kako velik.

Zaključek. Pa iznova doumejete, zakaj stavimo Fügnerja v prvo dvojico s Tyršem, zakaj nam ostane večno pravzor Sokola in moža.

In zato se s svetim spoštovanjem spominjamo danes Jindřicha Fügnerja. Večen mu bodi spomin!

C. Posebni nagovori.

Razložitev sokolske misli (Nesokolom.)¹⁾

Uvod. (Glej odst. III.)

Hočemo, da nas spoznate. Kdo smo? Smo veliko narodno združenje, ki mu je naloga, gojiti, plemeniti in množiti telesne in npravne moči v narodu našem.

To nalogo je dal Sokolstvu veliki njegov ustanovitelj dr. Miroslav Tyrš. Spoznal je, da le močan narod, zdrav telesno in npravno, more doseči naroda dostojno, krepko in polno življenje in si ohraniti tako življenje.

K temu spejemo. Narod, to je prva in zadnja ljubav naših src. Narod, to je vsak njegov pripadnik in vsi skupaj brez razločka razredov, stanu, starosti in spola. Zato smo čisti demokrati in zato smo med seboj bratje. Vsak dober človek je pri nas dobrodošel.

Telesne in npravne moči gojimo s telovadbo, bratskim življenjem in npravno vzgojo. Pridite med nas in spoznajte, kako to delamo. Delamo to pošteno, in vztrajno in z uspehom. Ničesar na dolg, ničesar dozdevno. Glejte naše uspehe na naših javnih nastopih. Po teh uspehih pa se zopet vračamo k svojemu delu in naše vrste rastejo dan na dan.

In veselo je sokolsko delo in hvaležno. Zakaj samo ob sebi nas plačuje, daje veselje do življenja, greje in povznaša.

Pojdite med nas! Če pa se vam vidi, da je že pozno, izročite nam svojo deco in mi vzgojimo iz nje zdrave in plemenite junake, zdrave in močne žene. Hvaležni nam boste, ponosni

¹⁾ Prevod je prilagoden našim razmeram.

boste potem na svoje otroke, ponosen bo nanje tudi narod.

Z njih srečo pride tudi sreča naroda!

Zaključek. Tjakaj speje naše prizadevanje, taki smo mi Sokoli, za to delamo, za to telovadimo, za to živimo. Na zdar! x.

Povelja za redovne vaje v praporu.

(Konec.)

V. Premene dvorednega predelka.

1. V stik.

Ta premena neposredno iz dvorednega predelka ni mogoča, ker stoje zbori v dvoredu za seboj.

2. V razstop.

Tudi ta premena ni mogoča neposredno.

3. V dvored.

a) Čelno.

1. Na mestu. (Slika 23.) Ta premena je docela različna premeni zborovega predelka v dvored.

Na napoved prapornikovo: Čelno na levo (d.) v dvored!

obrnejo zborniki zadnjih zborov (t. j. 2., 3. in 4.) s poveljem: Četverostop! v levo (d.) — v bok!

svoje zборе v četverostop v stran, označeno v napovedi prapornikovi.

Na nadaljnje povelje prapornikovo: **Stopaj!**

korakajo zbori, ki so naredili četverostop, v novi svoji smeri tako daleč, dokler se niso premaknili za svojo širino in še tri korake od prvega zboru, oziroma pred prednje zборе. Tu

na povelje svojih zbornikov: **Dvored!** v desno

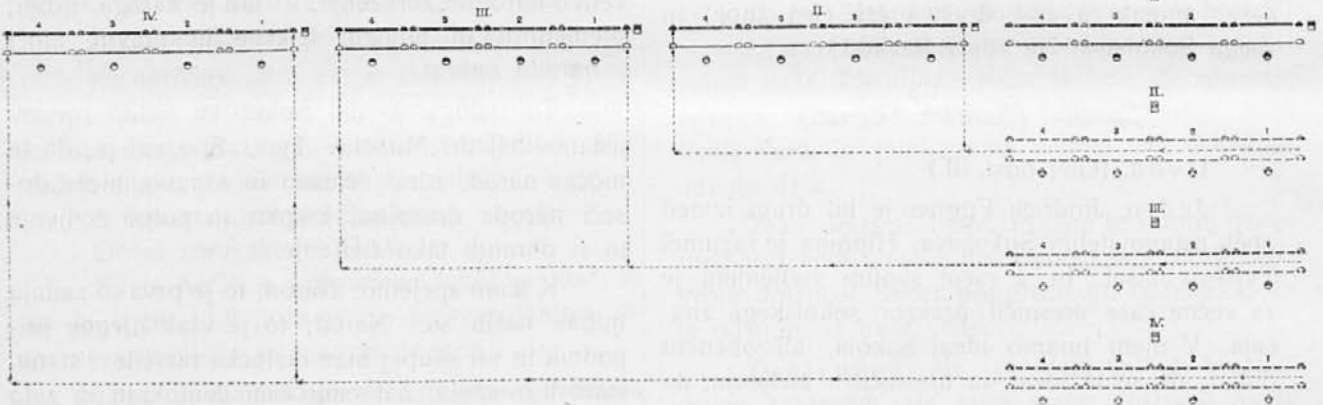
(l.) — s čelom!

postopno preidejo v dvored in se, ko so postopno dospeli na enako višino s stoječim zborom,

na povelje svojih zbornikov: **Postati — stoj!**

postopno ustavijo in se seveda takoj uravnajo po stoječem zboru. O načinu poveljevanja, o mestih zbornikov pri premeni velja vse, kar o četnikih pri zboru (str. 18.).

2. V pohodu bi se izvršila ta premena na isto napoved prapornikovo, pa ne s četverostopom, temveč s prečnim

(Slika 23.)

pohodom zborov in s povratkom v prvotno smer. Treba pa bo seveda, da prapornik, bržko so vsi zadnji zbori izvedli prečni pohod in se povrnili v prvotno smer, bodisi prvi zbor ustavi

s poveljem: Prvi zbor, postati — **stoj!**

ali pa skрати njegov korak

s poveljem: Prvi zbor, skрати — **korak!**

da je ostalim zborom mogoče ta zbor doiti.

b) Bočno.

Ta premena je mogoča na mestu in v pohodu samo tedaj, če so posamezni zbori med seboj za širino lastnega dvoreda in še tri korake oddaljeni. Če ni te razdalje med zbori, jo je treba napraviti s primernim poveljem. O tem pozneje.

1. Na mestu. (Slika 24.)

Na napoved prapornikovo: Bočno v levo (d.) v dvored!

vele zborniki istočasno: Bočno v dvored, na levo (d.) — **vprek!**

Ko se je to izvršilo, preidejo posamezni zbori

na povelje prapornikovo: **Stopaj!**

zase z izprečitvijo v dvorede in naredi tako enoten praporov dvored, ki je od prvotne smeri obrnjen za 90°.

2. V pohodu kakor pri zboru tudi pri praporu ni možna izprečitev v bočni smeri. Ostaja torej zavoj. Na isto napoved prapornikovo kakor pri 1. sledi

istočasno povelje zbornikov: V desno (l.) — **zavij!**

Vsak zbor zavija zase, dokler niso vsi v praporovem dvoredu poleg sebe, nakar se

na povelje prapornikovo: V premo — **mer!**

namerijo v novo smer.

4. V predelek.

a) Čelno. (Slika 25.)

Iz dvorednega predelka je čelno v predelek mogoče preiti samo tedaj, kadar imajo posamezni zbori med seboj

razdaljo lastne širine in še 3 korake. Obenem mora biti širina posameznih čet vsaj 6 korakov. Potem seveda je premena mogoča na mestu in v pohodu.

1. Na mestu se izvede

na napoved prapornikovo: **Čelno v predelek!**

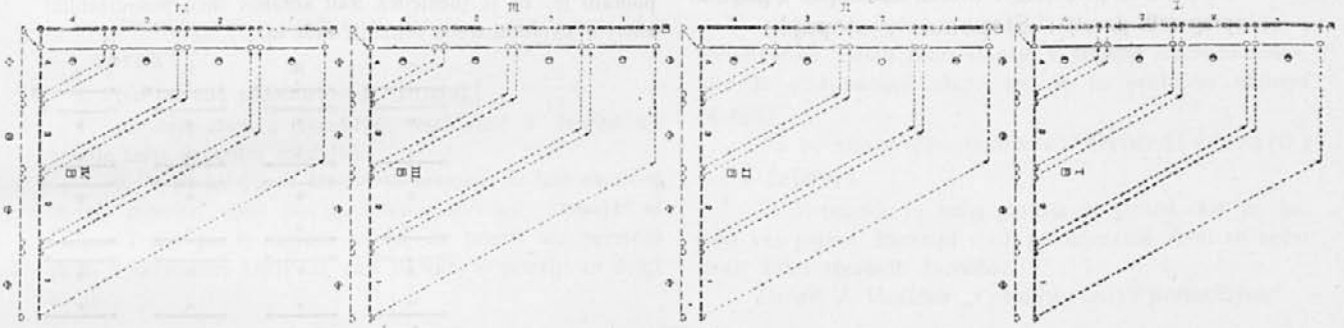
Zborniki veče isto premeno v svojem zboru z napovedjo: **Čelno v predelek!**

Ko so četniki zadnjih čet (t. j. izvzemši načelne) vseh zborov obrnili svoje čete v četverostop v dotično stran, pridejo posamezni zbori

na povelje svojih zbornikov: **Stopaj!**

vsak zase v predelek na način, popisan pri zboru (str. 10. in 11.).

2. V pohodu. Na isti napovedi prapornika in zbornikov obrnejo četniki zadnjih čet vseh zborov istočasno svoje čete v četverostop v dotično stran. Ker pa je prapor že v pohodu, ni treba povelja „**Stopaj!**“, kakor pri premeni na mestu. Istotako posamezne čete, ki so se obrnile v četverostop, ne zavijejo za seboj, da morejo narediti predelek, temveč nadaljujejo pohod v novi, bočni smeri, dokler ne

Slika 24.)

dosežejo mesta, kjer je bila prva četa dotičnega zboru; tu pa se postopno na povelje svojih četnikov za to četo obrnejo v dvored. (Glej pri zboru premeno dvoreda v predelek.)

b) Bočno.

Ta premena ni mogoča neposredno.

5. V četverostop.

Na napoved prapornikovo: **Čelno četverostop v desno (l.) spojiti!**

obrnejo zborniki z istočasnim poveljem: **Četverostop! v desno (l.) — v bok!**

svoje zборе v označeno stran.

Na nadaljnje povelje prapornikovo: **Stopoma — stopaj!**

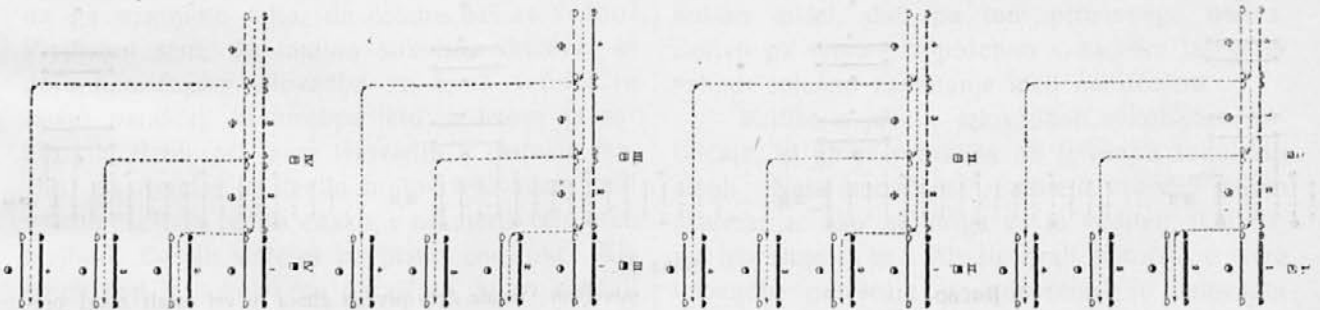
prestopijo vsi zbori in se vedejo tako, kakor čete pri zboru (str. 19.).

Oblika dvorednega predelka je docela nalična obliki predelka pri zboru. Celi zbori imajo tu vlogo čet, zborniki pa vlogo četnikov. Z uspehom je zatorej tu mogoče porabiti tudi pravila o „sestopu“ in „razstopu“, kakor so bila razložena pri zboru. (Glej str. 3.) Treba pa je seveda besedo „četa“ zamenjati z besedo „zbor“.

VI. Premena četverostopa.

1. V stik. (Slika 26.)

1. V čelni smeri premena v stik ni naravnost mogoča. Preiti bi morali prej v predelek (kakor razložimo pozneje) in odtod šele v stik na levo ali na desno. Neposredno pa moremo preiti bočno v stik na

(Slika 25.)

napoved prapornikovo: **Bočno v levo (d.) v stik!**

Zbornik na čelu stoječega zboru izvede z napovedjo:

Bočno v levo (d.) v predelek!

priprave za premeno četverostopa bočno v predelek (glej str. 12.).

Na povelje: **Stopoma — stopaj!**

ki ga na znani način da prapornik z zborniki, preide načelni zbor takoj v predelek v levo (d.). Ostali zbori se v pohodu sestopijo na 3 korake od mesta, kjer je prejšnji zbor prešel v predelek v levo (d.), in pridejo tu

na napoved svojih zbornikov: **Bočno v levo (d.) v predelek!**

istotako v predelek, ki koraka v enaki smeri kakor zbor pred njim, toda za 3 korake niže od njega.

Skrb prapornikova bodi potem, da s primerno napovedjo privede zборе na enako višino.

2. Pri izvedbi v pohodu se premeni samo to, da ni povelja „**Stopoma — stopaj!**“, ker je ves prapor že v pohodu. Vse ostalo je popolnoma enako.

2. V razstop.

Kar smo povedali o nemožnosti, preiti iz četverostopa naravnost v stik v čelni smeri, velja tudi o razstopu. Tudi v razstop je mogoče naravnost preiti samo v bočni smeri (slika 27.) na

napoved prapornikovo: **Bočno v levo (d.) v razstop!**

Zborniki vele istočasno prehod v predelek. Torej

1. na mestu: **Bočno v levo (d.) v predelek!**

Po prehodu prve čete v dvored da skupno z zborniki prapornik povelje: **Stopoma — stopaj!**

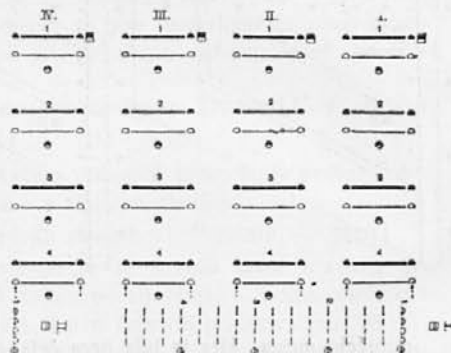
2. v pohodu pa vele zborniki: **Bočno v levo (d.) v predelek!**

3. V dvored.

Ta premena je mogoča kakor v čelni tako v bočni smeri.

1. V čelni smeri se izvede prehod v dvored na povelje prapornikovo: **Čelno v dvored, na levo (d.) — vprek! . . . Stopaj!**

docela na isti način, kakor je razloženo pri četi. Pomniti je, da je posledek treh korakov med posameznimi zbori v dvoredu treba ohraniti tudi tu.

(Slika 26.)

2. V bočni smeri preidemo v dvored s preprostim $\frac{1}{2}$ obratom v levo (d.), izvedenim v dvored. (Glej obrate.)

4. V predelek.

a) Čelno.

Premena v predelek v čelni smeri se izvede

1. na mestu na napoved prapornikovo: **Čelno na levo (d.) v predelek.**

(Slika 27.)

b) Bočno.

1. Na mestu se naredi predelek v bočni smeri iz četverostopa

na napoved prapornikovo: **Bočno v levo (d.) v predelek!**

Zbornik načelnega zbora ponovi to napoved, torej: **Bočno v levo (d.) v predelek!**

Četnik prve čete tega zbora s primernim poveljem izvrši priprave za prehod, nakar skupno z zborniki da prapornik povelje: **Stopoma — stopaj!**

Vsi zbori prestopijo, in to prva četa prvega zbora v novi bočni smeri, v katero jo je bil četnik prevedel s svojim

Zborniki prevedejo s poveljem: **Čelno v predelek na levo (d.) — vprek! . . . Stopaj!**

svoje zборе z izprečivijo v predelek, katerega nepravilne razstope popravi prapornik s primernim poveljem.

2. V polodu ni treba povelja „Stopaj!“, ostalo ostane neizpremenjeno. Samo za prestop z dolgimi koraki poskrbi prapornik, kakor hitro so zbori prešli v predelek.

poveljem; ostale čete prvega zbora in vsi ostali zbori prestopijo v prejšnji smeri. Ko čete pridejo na mesto, kjer je stala prva četa prvega zbora, se obrnejo za to na povelje svojih četnikov. Bržko je na tem mestu prva četa sledečega zbora, je treba, da o pravem času

njegov zbornik da isto povelje, kakor prej zbornik prvega zbora: **Bočno v levo (d.) v predelek!**

Četniki in čete se vedejo kakor zgoraj razloženo.

Zopet treba tu uvaževati, da čete stopajo sedaj za seboj v razstopu, ki je enak njih širini. Če je ta širina večja od 6 korakov, je tudi razstop večji. Treba je torej ta razstop, če ni za naslednjo premeno neizogibno potreben, zmanjšati s primernim poveljem.

2. V pohodu ni treba povelja prapornikovega: „Stopoma — stopaj!“

5. V dvoredni predelek.

a) Čelno.

1. Na mestu. Ta premena je nalična premeni v zborov predelek, razloček je samo, da so tu enote celi zbori in ne čete.

Prapornik da napoved: Čelno na levo (d.) v dvoredni predelek!

Zborniki vele: Čelno v dvored, na levo (d.) — **vprek!**

Na povelje prapornikovo: **Stopaj!**

preidejo zbori z izprečitvijo vsak zase v dvored ter naredo tako dvoredni predelek.

2. V pohodu se izvede ta premena na isto napoved in ista povelja, samo povelja prapornikovega „Stopaj!“ ni treba. Treba pa še misliti na to, da prapor po premeni stopa s skračenim korakom, dati je torej še povelje za dolgi korak.

b) Bočno.

1. Z mesta. Tudi ta premena je nalična premeni četverostopa v zborov predelek. Seveda so tudi tu enote, ki izvedejo premeno, celi zbori.

Na napoved prapornikovo: Bočno v levo (d.) v dvoredni predelek!

veli zbornik načelnega zbora takoj: **Dvored! v levo (d.) — s čelom!**

Na nadaljnje povelje prapornikovo: Stopoma — **stopaj!**

prestopi načelni zbor v novi smeri, ki jo je zavzel s poluobratom. Ostali zbori stopajo v prejšnji smeri do mesta, kjer je stal načelni zbor, ter se tu postopno obrnejo za njim

na povelje svojih zbornikov: **Dvored! v levo (d.) — s čelom!**

2. V pohodu ni treba povelja za pohod, ker že koraka ves prapor. Razstopi med posameznimi zbori so sedaj enaki širini zborovih dvoredov.

Po dr. J. Vanička „Vykladu cvičení pořadových“.

Nekaj o sokolskem naraščaju.

Zadnja leta, še posebno pa lani se je jako oživela telovadba naraščaja v sokolskih društvih. Izmed 61 društev in 14 odsekov vzgaja naraščaj 46 društev in 6 odsekov. Po letošnji statistiki znaša skupno število naraščaja 2008 (lani 985), in sicer je šolskega naraščaja 1268 (lani 602), obrtnega in trgovskega 740 (lani 383). Ta lepi napredek kaže, da so društva resneje začela pojmovati nalogo: vzgajati sokolski naraščaj.

Naraščaj vzgajati se pa ne pravi vaditi ga samo zato, da nastopa na sokolskih zletih; s tem bi še ne bila izvršena ta naloga. Treba je, da ga vzgojimo tako, da ostane naš za vedno! Prepričan sem, da imamo sokolska društva, ki goje naraščajsko telovadbo že 5 ali več let in imajo naraščaj, ki nastopa leto za letom na sokolskih zletih pri javni telovadbi v častnem številu, pa vendar je število bratov telovadcev tudi v tistih društvih vedno enako, v nekaterih celo tako majhno, da jih sešteješ na prstih ene roke. Kje so pa tisti iz sokolskega naraščaja, ki so končali svojo učno dobo kot trgovski ali obrtni vajenci? Kje je vsaj desetina njih? Med naraščajem jih več ni, med Sokoli jih še ni!

Mladi dečki imajo veselje do telovadbe, ki jim pa mine, čim so oproščeni in so našli družbo med starejšimi svojimi tovariši, sopomočniki in drugimi, ki jih odvrtaajo od telovadbe in navaajo na druga pota, na različne zabave, na katerih zapravijo veliko denarja in — življenja. Da se dado odvrniti od telovadnice tako hitro in lahko,

ki temu brezdvomno nemalo pripomore tudi to, da niso bili — ali pa ne zadosti — poučeni o sokolski ideji, da ne pojmujejo pomena sokolske telovadbe zase niti za narod. Sokolsko narodno jih je treba vzgojiti že v mladih letih! Ne samo veselje do telovadbe, tudi ljubezen do Sokolstva in Slovenstva ter prepričanje o potrebnosti telovadbe se jim mora vcepiti v dušo! Ako hočemo seznaniti sokolski naraščaj s sokolsko idejo in ga vzgojiti v sokolsko narodnem duhu, mu moramo privoščiti ob vsaki priliki nekaj besed, mu razlagati na primeren, njemu umljiv način sokolsko misel, dati pa tudi primerne beriva. Berivo pa mora biti posebno v začetku tako, da vzbudi splošno zanimanje med naraščajem.

Kritike o javnih telovadbah sokolskega naraščaja, ki jih je prinašala ob letošnjih sokolskih zletih „Naša bodočnost“, morejo vzbuditi veliko zanimanja, ako se briga za to vaditelj. On naj jih izprašuje n. pr.: Ali ste brali poročilo o javni telovadbi naraščaja v Ajdovščini? o telovadbi v Ilir. Bistrici, v Trziču, v Šiški, na Vrhnikih? itd. Kako se je telovadilo tukaj, kako tam? Kaj ste videli tukaj novega, kaj tam? Ali ste brali poročilo o vašem nastopu? Kaj ste še brali v „Naši bodočnosti“? itd. itd. itd. Na tak način bi se naučil naraščaj spoznavati napake, ki jih je zagrešil kjersibodi; oči bi se mu odprle tudi v drugih ozirih.

Ena zadnjih števil „Naše bodočnosti“ je prinesla zanimiv članek „Ob Tyrševi petindvajset-

letnici“, ki se spominja Tyrša kot ustanovitelja Sokolstva, njegove mladeniške dobe, njegovih gesel in pomembnih misli o Sokolstvu. Ta naraščaju namenjeni spis, ki bi prav prišel tudi marsikateremu Sokolu, more dati podlago razumevanju sokolske misli. List ima pa tudi druge poučne članke, s katerimi moramo seznaniti naš naraščaj.

Toda imamo društva, ki list vračajo, ko bi ga morala preskrbeti vsakemu vajencu! To je pač pomanjkanje dobre volje in zmisla za pravo sokolsko delo! Kakor bi moral biti vsak brat telovadec naročnik in čitatelj „Slov. Sokola“, tako tudi bi moral imeti in čitati „Našo bodočnost“ vsak član sokolskega naraščaja! — t —

Iz slovanskega Sokolstva.

Tekme in slavnosti České Obce Sokolské v Prahi v dneh 26., 27., 28. in 29. junija 1909.

(Konec.)

III. Proste tekme posameznikov.

Ta tekma je obsegala tekmovanje: a) v skoku v višino z desko ali brez deske, b) v skoku v daljino z desko ali brez deske, c) v teku na 91 m 45 cm, d) v dviganju 50 kg težkega bremena oberoč, e) v metanju kocke, f) v 2 skupnih vajah.

O predpisanih merah in o znakovanju glej tekmovalni red S. S. Z.

O nagradah je veljala določba, da dobe oni, ki so dosegli najmanj 60 točk, lipov venec s srebrnim monogramom in veliko diplomu, oni, ki so dosegli najmanj 50 točk, veliko diplomu, oni, ki so dosegli najmanj 40 točk, malo diplomu.

Najboljši trije izmed onih, ki so dosegli prvo nagrado, so bili proglašeni razen tega za zmagovalce v prostih tekmah.

Tekmovalo jih je vseh skupaj 90 (na V. zletu 50) telovadcev. Izmed teh je doseglo: 80 točk — (na V. zletu 1), 70 točk 3 (2), 60 točk 2 (12), 50 točk 17 (10), 40 točk 25 (10), manj nego 40 točk 43 (15).

Najboljši tekmovalci v teh tekmah so bili: 1. Mojžiš Ant., Brno, 79·70 točk, 2. Starý Kar., Poděbrady, 76·75 t., 3. Andrysik Frant., Brno, 72 — t., IV. Česnovský Bohuč, Řevnice, 63·5 točk.

IV. Posebne tekme.

Tekmovalo se je:

1) v teku a) na 91·45 m, b) 300 m in c) 500 m; 2) v dviganju bremen; 3) a) v metanju kocke, b) v metanju diska; 4) v skoku a) v višino z mesta in z zaletom, brez deske in z desko, b) v daljino z mesta in z zaletom, brez deske in z desko, c) v triskoku, d) ob palici v višino; 5) v metanju (borbi); 6) v plezanju in 7) v plavanju.

Tek na 91·45 m. Določbe, kakor pri prosti tekmi. Najboljši tekmovalci so bili: 1. Prágr Zdislav, Kolin I., in Burek J., Kolin I., ki sta pretekla pot v 11²/₅ sekundah; 2. Pross Ceněk, Kolin I. (11³/₅ s.); 3. Klubal Kar., Chrudim, Vozač Boh., Hradec Král., Jaroš Stan., Praha, Prager Old., Kolin I., Chlad Old., Zbraslav (11⁴/₅ s.).

Tek na 300 m. Prvenstvo so dosegli prvi trije, ki so pot pretekli v krajšem času nego v 42 sekundah. To so bili: 1. Prágr Zdislav, Kolin (40²/₅ s.); 2. Buzek J., Kolin (40³/₅ s.); 3. Pross Ceněk, Kolin, in Chlad Old., Zbraslav (43¹/₅ s.).

Tek na 500 m. Prvenstvo so dosegli prvi trije, ki so to pot pretekli v krajšem času nego v 77 sekundah. To so

bili: 1. Jarolinek Karel, Král. Dvur, in Prágr Zdislav, Kolin (75¹/₅ s.); 2. Buzek J., Kolin (75²/₅ s.).

Dviganje bremena 50 kg težkega. Prvaki so bili oni, ki so breme dvignili najmanj 21 krat: 1. Kropáček Vacl., Kolin (24 krat); 2. Hubka Jan, Kladno, in Masáik Karel, Smichov (23 krat); 3. Malý P., Terezín, in Janoušek Frant., Vršovice (21 krat).

Dviganje bremena 25 kg težkega. Prvaki so bili, ki so breme dvignili enoroč vsaj 23 krat: 1. Elleder Boh., Vysočany (48 krat); 2. Křenek Vacl., Vyšehrad, Fialka Jos. Kolin, in Struž, Hostivař (41 krat); 3. Munzur Boh., Novy Bydžov (29 krat).

Metanje kocke 15 kg težke s poljubnega ustopa z eno roko. Metati je bilo trikrat; najdaljši lučaj je veljal. Meja prvenstva 6 m 50 cm. Prvaki so bili: 1. Králicek Jan, Brno (7·16 m); 2. Souček Fran., Vinohrady (6·98 m); 3. Jodas Jos., Vysoké n. Jiz. (6·85 m).

Metanje diska 2 kg težkega s poljubnega ustopa. Prvaki, ki so dosegli več nego 30 m, so bili: I. Klubal Karel, Chrudim (36·89 m); II. Jodas Jos., Vysoké n. Jiz. (35·80 m); III. Souček Frant., Vinohradý (35·15 m).

Skok v višino: a) z zaletom in z desko. Najboljša sta bila: Prager Old., Karlin, in Mauer, Plzeň, ki sta preskočila 155 cm; b) z zaletom brez deske: Hrubby Vaclav, Rokycany (150 cm); c) z desko brez zaleta: I. Prager Old., Kolin (135 cm); d) brez zaleta in brez deske: Prochazka K., Vinohrady, in Prager Old. (135 cm).

Skok v daljino: a) z zaletom in z desko: Prager Old., Kolin (6·03 m); b) brez zaleta in brez deske: I. Prochazka K., Vinohrady (2·94 m), II. Novotný Ant., Hloubětín (2·93 m), III. Fifka Vojt., Praha (2·91 m); c) z desko brez zaleta: I. Fifka Vojt., Praha (3·03 m), II. Jouza Vacl., Pečky (2·97 m), III. Novotný Ant., Hloubětín (2·95 m); d) z zaletom brez deske: I. Prager Old. (5·95 m) in II. Chrastina Boh., Brno (5·50 m).

Triskok. Najboljši tekmovalci so bili: 1. Kliment Frant., Nusle (11·70 m), 2. Minařik Jan., Plzeň (11·53 m), 3. Prager Old. (10·90 m).

Skok v višino ob palici. Meja za prvenstvo: 2 m 80 cm. Zmagovalac je bil: I. Jirsák Jindř., Rokycany (3 m).

Metanje (borba). V tej tekmi sta bila zmagovalca Ryška Jos., Mar. Hory, in Smrčka Frt., Poděbrady.

Plavanje na 100 m s tokom na hitrost. Meja za prvenstvo: 1 min. 30 sek. Zmagovalci so bili: I. Doucha Miloš, Praha (1 min. 16²/₅ sek.), II. Činčera Bedř., Karlin (1 min. 24²/₅ sek.), III. Andrlé Ant., Chrudim (1 min. 30 sek.).

Nagrada prvacom pri teh tekmah je bila lipov venec s trakom in velika diploma. —v—

Javne telovadbe sokolskega naraščaja in tekmovalcev.

Te telovadbe so se vršile v industrijski palači. V nedeljo popoldne je nastopil naraščaj, 300 dečkov, s skupinami pod vodstvom brata Havla. Ko so prikorakali strumno in ponosno v paviljon, jih je občinstvo pozdravilo z viharnim ploskanjem. Po kratkem rajalnem nastopu so stali, razdeljeni v dveh oddelkih, v peterostopih vsak na svojem mestu. Izvedli so štiri skupine s V. zleta. Izvedba teh lepih in mičnih skupin je bila hitra, sigurna, nad vse zadovoljiva. Po vsaki skupini je občinstvo z dolgotrajnim ploskanjem izražalo pohvalo tem mladim sokolščem.

V torek popoldne pa so nastopili tekmovalci, in sicer oni, ki so tekmovali za prvenstvo, in oni, ki so dosegli vsaj 70 % točk. 400 je bilo teli junakov. Njim je bila naloga, pokazati višek sedanje sokolske telovadbe. Izvajali so proste vaje in nato nastopili na orodju. Opravili so svojo nalogo dovršeno. Odobranja in pohvale občinstva kar ni hotelo biti konca.

Večerne produkcije na podiju.

Misel, večere izpolniti z raznimi telovadskimi nastopi, se je obnesla izborna. Dana je bila prilika se naučiti, kako

je sestavljati sporede sokolskim večerom. Nastopi so bili lepi, nekateri prav očarujoči. Vsa čast vrlim telovadcem, ki so se morali veliko vaditi in truditi. Posamezni nastopi so bili tile: telovadba luksemburške tekmovalne vrste na konju z ročaji, na bradlji in na drogu; vaje na konju s tremi ročaji vrste praškega Sokola pod vodstvom br. Müllerja; skupine z lestvami Sokola Višehradskega; proste vaje s skupinami Sokola Libenskega; vaje s palicami Sokola Vršovickega; mramornati kipi Sokola Nuselskega; balet Sokola Michelskega; skupine članov in naraščaja v belih trikotih Sokola Vinohradskega; metanje (borba) Sokola Zlihovskega; vaje s stalkami Sokola Vinohradskega; vaje s kiji članic in članov Sokola z Male Strani; vaje na bradlji Sokolic iz Karlina; vaje s kiji članic Sokola Visočanskega; vaje s praporci članic Sokola Žižkovskega; vaje s kiji članic Sokola Vršovickega; boks, kombiniran s prostimi vajami naraščaja Vinohradskega; vaje z železnimi palicami naraščaja Žižkovskega.

B.

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Slovenske sokolske zveze občni zbor.

(Konec.)

Poročilo tajnika brata B. Kajzelja je bilo zelo obširno. Povzemamo mu naslednje: Odbor je imel v preteklem letu 3 seje, predsedstvo pa 26. Zapisniki sej so objavljeni v „Slov. Sokolu“. Predsedstvo je imelo vedno dovolj posla, kajti sokolska društva se množe, da je veselje. Leta 1904 smo imeli 14 slovenskih sokolskih društev s 1933 člani, danes pa že imamo 65 društev s 14 odseki ter 6500 člani, med katerimi je 1692 telovadcev, 179 vaditeljev, 740 trgovskega in obrtnega naraščaja, 1268 šolskega naraščaja, 565 članic, 343 telovadk in 478 gojenk. To so številke, ki jasno govore o lepem napredku Sokolstva. Število sokolskih društev pa še vedno narašča, četudi se ruje z vsemi sredstvi proti nam. Predsedstvo se popolnoma strinja z vsebino pisma, ki ga je poslal bratski goriški „Sokol“ uredništvu „Soče“ in „Primorca“, v katerem se med drugim navaja, da naj nas slobodno napadajo, a od naše strani jim bodi odgovor molk pa vztrajno delo v začetem zmislu. Naše slovensko ljudstvo ni tako zaslepljeno, da bi končno ne uvidelo, kdo dela za njegovo povzdigo in kdo zastavlja vse svoje moči proti narodnemu sovražniku. Da se jasni med našim ljudstvom, je najlepši dokaz to, da se je v preteklem letu ustanovilo 20 sokolskih društev, med njimi prvi koroški Sokol v Borovljah. Seme sokolsko pa je našlo rodovitna tla tudi med našimi rojaki onkraj Atlantskega oceana. V Klevelandu že od leta 1897. deluje slovenski „Sokol“. V kratkem si zgradi „Slovenski sokolski dom“. Obveščeni smo tudi, da se udeleži 50letnice slovenskega Sokolstva leta 1913. v Ljubljani korporativno z zastavo. Društvo se je udeležilo tudi letošnjega ameriškega vsesokolskega zleta v Čikagi. Zveza je prejela vabilo „Poljske sokolske zveze“ na zlet, ki se ima vršiti prihodnje leto v Krakovu v proslavo 500letnice bitke pri Grunewaldu, kjer so združeni severni Slovani porazili našega skupnega sovražnika Nemca. Želeti je, da se slovensko Sokolstvo udeleži te proslave v odličnem številu. — „Slovenska sokolska zveza“ je vložila na železniško ministrstvo prošnjo za znižane vozne cene; odgovora na dotično prošnjo

še nismo prejeli. — Med letom je izšel nov slovenski list „Naša bodočnost“, ki je namenjen v prvi vrsti odrasli mladini. Sokolska društva naj bi list širila med svojim naraščajem. — Zveza je poslala svojega tehničnega poročevalca na mednarodno tekmo Č. O. S. dne 27., 28., 29., in 30. junija t. l. — Nato omenja poročilo umrle slovenske Sokole: starosta H. S. S. br. dr. Stjepana pl. Miletića; organizatorja poljskega Sokolstva Antona Durskega, prvega načelnika „Sokola“ v Lvovu; dolgoletnega starosta praškega „Sokola“ dr. T. Črnega, ki je bil tudi častni član ljubljanskega „Sokola“. Dne 21. maja je izgubilo slovensko Sokolstvo enega svojih ustanoviteljev, brata Pavla Drahslerja, ki se je tudi ob smrti spomnil ljubljanskega „Sokola“ z volilom 200 K. V Celju je izdihnil prvoboritelj sokolske misli na Štajerskem, brat dr. I. Dečko, mnogoletni starosta celjskega „Sokola“, v Mozirju pa starosta tamkajšnjega Sokola, br. Lipold. Med letom so še umrli tajnik radovljiškega in žirovskega ter načelnik zagorskega Sokola. — Dne 22. septembra 1908 je spremilo slovensko Sokolstvo k zadnjemu počitku žrtvi Adamiča in Lundra. Kljub temu, da se je zadrževalo dostavljanje brzojav sokolskim društvom, se je bilo vendar zbralo okrog 600 Sokolov v kroju. Slovensko Sokolstvo je prisostvovalo pri polaganju temeljnega kamena Trubarjevemu spomeniku. Zastopano je bilo na sokolskem zletu Zrinjski-Frankopanske župe na Sušaku po odposlancih dr. Rybaču in in Jul. Novaku. — Poročilo nadalje omenja otvoritve prvega sokolskega doma v Žireh, izleta v Borovlje, na Opčine in v Luksemburg. Pri tretji odborovi seji je brat dr. Gvido Sernec prečital pismo dr. Oražna, ki se glasi: „Dragi! Prosim Te, da pri odborovi seji prečitaš bratom to moje pismo: Radi prodaje do vratu zadolžene pivovarne napadalo se me je od vseh strani. Klerikalci, ki bi sami radi prodali svojo mengiško pivovarno, pobijali so s tem svojega političnega nasprotnika. Njih napade sem razumel, ker vem, da se pri nas vse porabi v boju proti političnemu nasprotniku. Ne razumem pa napadov iz vrst naše stranke. Mislim namreč, da je za nas vendar bolje, ako stojim socialno trdno, kakor pa da vegetiram od danes do jutri in pričakujem, kdaj me

bode zadolžena pivovarna popolnoma zadušila. Čul sem, da se me namerava napasti tudi na občnem zboru Zveze. Ker vem, da bi to sokolski stvari škodovalo, in ker nikakor ne maram, da bi bil temu razporu jaz vzrok, zato izjavljam, da odlagam čast staroste S. S. Z. Razume se pa, da bodem storil kot navadni član vse, kar je v moji moči, da procvita sokolska ideja. Hvala vsem bratom, ki so mi zaupali. Na zdar! Dr. Oražen*. — Izvolil se je odsek treh članov, katerim se je naročilo, da uredijo zadevo še pred občnim zborom. — Brat dr. Rybař se je ob burnem odobravanju zahvalil br. tajniku za vestno poročilo. — Iz poročila blagajnika br. Vesela je povzeti, da je bilo v preteklem poslovnem letu 3012 K 65 h dohodkov ter 3009 K 65 h izdatkov. Na zastali članarini dolgujejo društva okroglo 500 K. Premoženja je izkazanega 2529 K 97 h. Potrebščine za prihodnje leto so preračunjene na 1500 K. Brat Saks izjavi v imenu pregledovalcev računov, da so računi v najlepšem redu. Blagajniško poročilo se je odobrilo in se je izrekla zahvala br. Veselu za njegov trud. Nato je poročal br. Jos. Smertnik o zletu v Celje. Zlet se je, kakor znano, iz različnih razlogov preložil na prihodnje leto. Čimprej je treba rešiti važna vprašanja, predvsem denarna. V imenu celjskega Sokola predlaga, da priredi Zveza zlet in prevzame vso odgovornost. Stroški bodo veliki. Za telovadišče, prenočišča in druge priprave se bo izdalo krog 17.000 K. Zlet naj bi se vršil 14. in 15. avgusta. — Po živahni debati se je naposled z ozirom na važnost vprašanja sklenilo, naj o njem razmotrivajo posamezna društva. Pri prihodnji odborovi seji pa, ki jo je sklicati najpozneje do 16. decembra, je zadevo definitivno rešiti. — Prememba zveznih pravil. Radi župne organizacije je bilo

treba zvezna pravila znatno premeniti. O premembah, ki jih je izvršil br. dr. Murnik, se je v zadnji odborovi seji temeljito razpravljalo: zato občni zbor na predlog br. E. Sajovica premenjena pravila sprejme soglasno. — Zvezni prispevek se na predlog br. Vesela določi na letnih 50 h od člana. — Nato se je prešlo k volitvam. Tajnik br. Kajzelj odločno izjavi, da izvolitve nikakor več ne sprejme. Br. Smertnik predlaga, da se voli ves stari odbor, ker ni prav nikakega vzroka, da bi se volili novi odborniki. Brat Kajzelj predlaga, da se tudi dr. Oražen iznova izvoli za starosto. Br. dr. Rybař poudarja, da je starosta kot Sokol vedno storil svojo dolžnost, naglašja, da bi bil vsakdo na njegovem mestu tako storil kakor on, da se reši popolnega gmotnega propada, kajti nihče ne bode čakal, da pride v konkurz, ako se ga more ogniti. Predlaga, da se iznova izvoli za starosto. Burno ploskanje in klici „Živio dr. Oražen!“ kar niso hoteli ponehati. Nato je bil ves stari odbor z vzklikom izvoljen: starosta dr. Iv. Oražen, I. podstarosta dr. Otakar Rybař, II. podstarosta dr. Gvido Sernec, načelnik dr. Viktor Murnik, tajnik Bogumil Kajzelj, blagajnik Rud. Vesel, zapisnikar Vilko Bukovnik, namestniki Rajko Boltavzar, Aleksander Kostnapfel in Lev Rogl. — K slučajnostim se je oglasil zastopnik borovelskega Sokola. Prinesel je pozdrave koroških Sokolov, omenil težav, s katerimi se imajo Sokoli boriti, in prosil, naj bi bratska društva uvaževala tudi važnost borovelskega Sokola in njegove gmotne težkoče. Ko je še br. Saks omenil, naj bi bratska društva ne izdajala preveč denarja za drage papirje, je dr. Rybař zaključil občni zbor. B

Raznoterosti.

Koliko je češkega Sokolstva? Po štetju, izvedenem glede na dan 31. decembra 1908, je imelo češko Sokolstvo konec l. 1908. 37 žup, 800 društev in 78.330 članov, med temi je telovadcev 15.739.

Sokolski vaditelj učitelj ruskih častnikov. Vaditelj Č. O. S. br. Frant. Erben, znan tudi slovenskim Sokolom izza vsesokolskega zleta v Ljubljani, biva sedaj v Petrogradu kot učitelj državnega telovadnega tečaja, ki se je piredil za

100 izbranih častnikov raznih polkov, določenih za učitelje telovadbe v ruski armadi. Tečaj bo trajal 10 mesecev ter je poskus za ustanovitev podobne šole, kakor je „Joinvillska“ na Francoskem. Erbenovo poslanstvo je pomembno ter izredno častno kakor zanj tako za češko Sokolstvo.

„Věstník Sokolský“, glasilo Češke sokolske zveze, bo izhajal prihodnje leto v povečanem obsegu in v novi umetniški opremi.

Književnost.

Hrvatski sokolski koledar za godinu 1910. Izdao ga je uredil dr. Franjo Bučar. Godina V. Vsebina: I. Koledarski del. II. Strokovni del: Dr. L. Čar: Dr. Ljudevit Gaj (s sliko). Sokolski i gimnastički časopisi i koledari. V. Rudolf: Gimnastika u pučkoj školi. Važnji zaključci Hrvatskog sokolskog saveza. Dr. Bučar: Sokolstvo u Americi. Dr. Bučar: Stanje gimnastičke obuke u hrv. srednjim zavodima. Našim pokojnicima: Božidar Čipčić, Vinko Lončarić. St. Gnjatović: Estetika gimnastike. Sokolski priručnik (pravila zveze, župe,

društva itd.). Hrvatska sokolska književnost. Slavensko Sokolstvo (statistika). Sokolska koračnica. Sokolska izdanja. Sokolski oglasi.

Jindřich Fügner i dr. Miroslav Tyrš. Životopis prvih osnivača češkega Sokolstva. Sastavio J. Hanuš. Vlastita naklada. Ta knjižica, vredna toplega priporočila tudi slovenskim Sokolom, je izšla kot XI. zvezek hrvatske „Sokolske knjižnice“. Cena 50 vin.

Bratska društva, brate vaditelje in telovadce opozarjamo na „**Tekmovalni red Slovenske sokolske zveze**“, veljaven tudi za zlet v Celju l. 1910. Stane 50 vin. iztis, po pošti 3 vin. več, ter se dobiva pri predsedstvu „Slovenske sokolske zveze“.